



Barnkonsekvensanalys Änghögs förskola

1. Beskriv ärendet där beslutet har fattats

Inriktningen att avveckla mindre förskolor och förskolor i lokaler som inte är ändamålsenliga, i första hand förskolepaviljonger och lägenhetsförskolor, har funnits med i kommunens lokalförsörjningsarbete under ett antal år. Inriktningen att avveckla mindre förskolor och planera för större kommunala förskolor har bland annat att göra med förutsättningarna för tillagning av mat på plats på förskolorna. Tillagningskök, och möjligheterna att i övrigt bedriva effektiv förskoleverksamhet med hög kvalitet, förutsätter att förskolorna har en viss storlek.

I augusti 2022 avvecklas förskolorna Pilekvisten, Klöveren, Prästkragen och Änghög. Avvecklingarna genomförs i enlighet med bildningsnämndens lokalrevision samt kommunens lokalförsörjningsplan, samtidigt som nya förskolor startar i helt nybyggda och ändamålsenliga förskolelokaler. För den som inte önskar plats för sitt barn på någon av de nya förskolorna erbjuder bildningsnämnden plats på någon av kommunens övriga förskolor.

Bildningsförvaltningen har, utifrån ett direktiv från den politiska ledningen att titta på lösningar som innebär att samtliga barn från respektive förskola kan beredas plats på samma förskola och att personalen ska få följa med, tagit fram lösningar för respektive berörd förskola. För barnen på Änghögs förskola innebär detta att de erbjuds plats på Högalids förskola. 32 barn är berörda av avvecklingen. Därutöver finns 8 barn på förskolan som fyller 6 år under året, och som därmed ska börja förskoleklass hösten 2022.

Syftet med en barnkonsekvensanalys är att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet inom en verksamhet. I genomförandet av denna analys har Barnombudsmannens stödmaterial Prövning av barnets bästa använts som inspiration.

I denna fråga har beslut redan fattats om att Änghögs förskola ska stängas ned. Barnkonsekvensanalysen görs därför i syfte att belysa hur situationen kan bli så bra som möjligt för barnen, med fokus på kompensatoriska åtgärder.

2. Inhämtning av synpunkter

Då barnen i detta fall bedömts vara alltför unga för att själva medverka i intervjuer (artikel 12) som rör förskolans nedläggning, är det i stället rektor, biträdande rektor och förskolepersonal som har intervjuats. Samma frågor har ställts vid samtliga intervjuer, se bilaga. Personalen har intervjuats gruppvis (två gruppintervjuer). Därtill har en intervju med rektor och biträdande rektor gjorts.

Intervjuerna har genomförts av Karin Jeppsson, samordnare ANDT och barnkonventionen, kultur- och fritidsförvaltningen. Intervjuerna har dokumenterats av Dragana Lapcevic, administrativ chef på bildningsförvaltningen.

Under intervjuerna har rektor, biträdande rektor och förskolepersonal bland annat fått ge sin bild av hur barnen upplever situationen. Här nedan följer en sammanfattande redogörelse utifrån respektive frågeställning.

Intervjuerna genomfördes den 19 oktober 2021.

Hur upplever ni nuvarande situation, inför kommande nedstängning av förskolan?

- Personalen menar att beslutet om nedläggning kunde ha hanterats på ett betydligt bättre sätt, de upplever avsaknad av framförhållning och konsekvenstänk. Personalen undrar varför en barnkonsekvensanalys inte har gjorts i ett tidigare skede. Läget känns oroligt och leder till stress bland personalen, en stress som går ut över barnen.
- Personalen frågar sig också varför man lägger ner en förskola som fungerar så bra, har fina lokaler och dessutom fått bäst resultat på föräldraenkäten.
- Det kommer många frågor från vårdnadshavare angående omplaceringar. Först efter protester från vårdnadshavare erbjöds flytt av personal och barn till Högalids förskola. Men det är oklart om personalen kan fortsätta arbeta tillsammans som de hittills har gjort och vill kunna fortsätta att göra. Det finns även en oro för att en del barn kommer att ha svårt för flytten.
- Personalen ser ingen fördel med en stor förskola. På Högalids förskola är det många pedagoger som ska komma överens, hur kommer det att fungera?
- Rektor och biträdande rektor menar att det hänt mycket på kort tid. De tog över förskolan i somras och nyligen kom beskedet om att den ska avvecklas. Utifrån ett barnperspektiv är det jättebra att politikerna lovat att alla barn och personal ska med vid flytt till Högalids förskola.
- Eftersom biträdande rektor ansvarar för både Änghögs förskola och Högalids förskola underlättar det planeringen inför flytten. Rektor och biträdande upplever att personalen hanterar situationen bra och har fokus på att hitta lösningar. I jul blir det sammanslagning med Högalids förskola, då kommer barn och personal från Änghögs förskola att befinna sig där.

Hur bedömer ni att barnen upplever situationen?

- Barnen är inte medvetna om detta. Dock är det många gråtande och oroliga föräldrar.
- Även rektor och biträdande rektor menar att det är för tidigt att prata med barnen om nästa år. Det är klokt att flytta barnen tillsammans med pedagogerna.

Hur kan ni tillsammans göra för att barnens flytt till en annan förskola ska bli så bra och trygg som möjligt? Utifrån barnens bästa, vad anser ni är viktigt att fokusera på och varför?

- Personalen kan förbereda barnen genom att prata med dem, när det väl står klart vart alla ska ta vägen. Här är barnens bästa i fokus, viktigt att personalen är positiv och stödjande. Samtidigt menar några bland personalen att det är svårt att förmedla en positiv känsla till barnen då man själv har en negativ inställning till att Änghögs förskola ska stängas ned.

- Drömmen är att få två ”egna” avdelningar på Högalids förskola och fortsätta tillsammans.
- Rektor och biträdande rektor framhåller att det skapar trygghet för barnen i och med att personalen följer med. Ambitionen är att placera intakta grupper och just nu ses olika lösningar över.

Några andra synpunkter eller tankar som ni vill förmedla?

- Personalen anser inte att det har tagits hänsyn till barnens bästa.
- Personalen känner att de har stort stöd från vårdnadshavarna som kämpar för att Änghögs förskola ska finnas kvar. Sjukfrånvaron är väldigt låg och de anser att lokalerna är ändamålsenliga. Några lyfter fram att det inte heller är givet att det råder högre kompetens på en större förskola, ett argument som tidigare har lyfts fram.
- Rektor och biträdande rektor menar att den lösning som finns (flytt till Högalids förskola) är bra. De arbetar för att det ska bli en smidig övergång.

3. Barnkonventionen

Denna analys tar sin utgångspunkt i följande av barnkonventionens artiklar. Artikel 2,3 6 och 12 utgör de bärande principerna i barnkonventionen.

- Artikel 2. Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3. Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12. Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.
- Artikel 24. Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.
- Artikel 28. Barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara obligatorisk, kostnadsfri och tillgänglig för alla.

4. Analys och förslag till kompensatoriska åtgärder

I detta fall är bedömning av det enskilda barnets bästa inte möjligt, utan görs på gruppnivå, det vill säga vad som bedöms vara barnens bästa.

Den viktigaste åtgärden i detta sammanhang är det beslut som redan tagits om att erbjuda barn och personal på Änghögs förskola att tillsammans flytta till Högalids förskola. Fokus blir att göra flytten så trygg som möjligt. En viktig del är att löpande gå ut med tydlig information till såväl personal som vårdnadshavare. Bristande kommunikation kan annars leda till onödigt oro och stress bland både personal och vårdnadshavare, vilket i sin tur kan ha negativ inverkan på barnens välbefinnande.

Beslutet att avveckla Änghögs förskola bedöms ha en omfattande påverkan då det gäller förskolebarnen, vårdnadshavare och personalen. Bland personalen finns en oro för att en del barn kommer att ha svårt med flytten.

För barn som generellt inte trivs i större sammanhang eller har svårt med förändringar kan det initialt tänkas föreligga risk för psykisk påfrestning, exempelvis stress, (artikel 24) samt en risk att inte trivas på en större förskola. I detta sammanhang är det angeläget att vara uppmärksam och på bästa sätt stötta det enskilda barnet och dess vårdnadshavare. Det kan behövas anpassningar i verksamheten så att alla barn på förskolan har möjlighet att utvecklas och lära sig utifrån sina förutsättningar (artikel 2, 6 och 28). Det är viktigt att ha detta i åtanke vid planering inför flytten. Här är det angeläget att både personal och vårdnadshavare är delaktiga. Att det blir en sammanslagning under julen mellan Änghögs förskola och Högalids förskola torde vara positivt för barn, personal och vårdnadshavare då de får möjlighet att bekanta sig med den nya miljön på Högalids förskola.

Även om nedläggningen av Änghögs förskola initialt kan leda till en otrygghet för barnen bedöms beslutet att lägga ned Änghögs förskola på längre sikt vara i linje med barnets bästa (artikel 3). Änghögs förskola är en liten enhet som saknar tillagningskök. Avvecklingen är i linje med inriktningen att ersätta mindre förskolor i lokaler som inte är ändamålsenliga, med nya större enheter i ändamålsenliga lokaler.

Det är bildningsförvaltningens bedömning att större enheter i ändamålsenliga lokaler ger bättre förutsättningar för en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Större enheter kan ha tillagningskök, har bättre förutsättningar ur bemanningssynpunkt och kan anställa personal med flera olika kompetenser. När det gäller de farhågor som ibland framförs när det gäller större enheter, att tryggheten för barnen skulle vara sämre än den är på mindre enheter, så motsägs det av bildningsförvaltningens erfarenheter. Även inom större enheter organiseras verksamheten för att skapa mindre sammanhang inom det stora. Enkätresultat visar att den upplevda tryggheten är hög på samtliga förskolor, oavsett storlek.

5. Återkoppling

Rektor ansvarar för återkoppling till personalen.

Bilaga 1

Frågor till rektorer och personal på förskolorna

- Hur upplever ni nuvarande situation, inför kommande nedstängning av förskolorna?
- Hur bedömer ni att barnen upplever situationen?
- Hur kan ni tillsammans göra för att barnens flytt till en annan förskola ska bli så bra och trygg som möjligt? Utifrån barnens bästa, vad anser ni är viktigt att fokusera på och varför?
- Några andra synpunkter eller tankar som ni vill förmedla?